

בית המשפט למשפחה בפ"ת

הש' אילת גולן תבורי

תקציר לעיתונות - נתקבלה תביעה לביטול צוואה בשל השפעה בלתי הוגנת.

ת"ע 26634-09-15 (פלוגית ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ת"א)

בית המשפט לענייני משפחה בפ"ת הכריע שיש לקבל את התנגדות הבנות ולפסול את צוואת האם המנוחה שנישלה אותן והורישה הכל לנכדה, לאחר שהוכיחו כי הבן והנכדה השפיעו עליה.

נכדת המנוחה (בתו של הבן) הגישה בקשה לקיום צוואה, בה הורישה לה המנוחה את כל עיזבונה. ארבע בנותיה של המנוחה הגישו התנגדות לצוואה וטענו שהצוואה מנשלת אותן, הבן והנכדה ניצלו את האם והשפיעו עליה, ניתקו אותה מהעולם, וזה לא היה רצונה החופשי.

השופטת אילת גולן תבורי קבעה כי משילוב מכלול הראיות והעדויות שהובאו עלתה תמונה למעורבות הבן, באמצעות הנכדה, שהביאה בפועל לניתוק המנוחה מבנותיה הנוספות ומהסובבים אותה, מעורבות שהלכה וגברה, עד כדי שלילת רצונה החופשי.

השופטת גולן תבורי עמדה על כך שהוכח כי המנוחה הייתה מצוייה בתלות ברורה בבן ובנכדה, בכל המובנים (טיפולי נפשי וכלכלי), מודרה מבני משפחה נוספים, עד כי הכניסה והיציאה מביתה נשלטו ע"י הבן והנכדה - לרבות באמצעות מפתח מנעול ומצלמות - ולא היה יוצא ובא מבלי אישורם.

הוכחות אלה בצירוף עדות העד לצוואה שהפעולות לעריכתה נעשו ביוזמת ובמעורבות הבן ובאמצעותו, ביחד עם מסקנת חוות דעת המומחית שמונתה אשר קבעה כי במצב של תלות ובידוד האם יכולה הייתה להיות משופעת, ולא לעמוד בלחצים שהופעלו עליה, ובצירוף הליך משפטי קודם אפוטרופסות שנוהל בסמוך לעריכת הצוואה בו הבן לא איפשר שיכנסו לבית האם והתנגד לכל פיקוח - כל אלה ביחד הביאו למסקנה שצוואת המנוחה איננה פרי רצונה החופשי אלא תוצאה של השפעה בלתי הוגנת.

נקבע שניתוק האם המנוחה מבנותיה, והשליטה בה ובעולמה שהצטמצם, נערכו באמצעות הנכדה, שסייעה בכך לאביה. התלות בה הביאה עד כדי הדרת הבנות והתנכרות להן, ונישול יתר ילדיה מעיזבונה - לרבות חלקם בעיזבון אביהם המנוח.

תופעה של 'ניכור לעת זקנה', עת אחד הילדים פועל להרחקה ניכור והדרה של ילדים נוספים, יכולה להביא לאחר פטירה להוכחת טענת השפעה בלתי הוגנת בעת עריכת הצוואה. תופעה זו ניתנת לזיהוי בתקופה בה ההורה המבוגר בחיים.

הש' גולן תבורי הוסיפה ודחתה את טענת הנכדה כי יש לאשר את הצוואה נוכח הטיפול שלה במנוחה. שכן נקבע כי בית המשפט איננו בוחן את תוצאת הצוואה והזוכה בה, בבחינת חלוקת 'גמול' אף לא כ'ענישה' על מעשיו לאורך חיי המנוחה - אלא בוחן את רצונה של המנוחה, והאם בעת עריכת הצוואה, היה זה רצון חופשי ובלתי תלוי, או שמא תוצאה של השפעה בלתי הוגנת שפגמה בו ושללה אותו.

במקרה כאן, הוכח כי נשללה הבחירה החופשית מהמנוחה. על כן התקבלה ההתנגדות לצוואה והיא
נפסלה.